

Vergadering Algemeen Bestuur Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant d.d. 27 juni 2019

Agendapunt : 4.d

Vertrouwelijk : Nee

Onderwerp : Ontwikkelingen Brabantse veehouderij en de gevolgen voor de capaciteit van de VTH-taken van de ODZOB

Kennisnemen van
Capaciteitsvraagstuk ODZOB

Context

Het vraagstuk over de ontwikkelingen in de veehouderij speelt ook bij de andere Brabantse omgevingsdiensten en bij de provincie. Daarom is het gezamenlijk opgepakt onder het BPO-speerpunt Veehouderij (BPO: Bestuurlijk Platform Omgevingsrecht). De BPO-notitie over de gevolgen van de ontwikkelingen in de veehouderij voor de omgevingsdiensten is in voorbereiding. De uiteindelijke en definitieve versie van de BPO-notitie zal meer details bevatten.

Daarnaast is een (ambtelijke) werkgroep van het Opdrachtgeversplatform (OGP) zich aan het buigen over mogelijke oplossingsrichtingen. De ODZOB zorgt er voor dat inzichten van de OGP-werkgroep mee worden genomen in de BPO-notitie. Na afronding van de BPO-notitie worden op een later moment in het jaar keuzes via het DB aan het AB voorgelegd.

In deze notitie wordt op hoofdlijnen ingegaan op de voorziene ontwikkelingen in de veehouderij en de gevolgen voor de capaciteit voor het uitvoeren van VTH-taken bij de ODZOB. Tevens is de effectiviteit van mogelijke spreiding van werkzaamheden cijfermatig verkend. Hiermee beogen wij u - hangende de definitieve BPO-notitie - op hoofdlijnen te informeren en inzicht te geven in de materie.

Aanleiding

Mede onder druk van landelijke en provinciale regelgeving moeten de Brabantse veehouders op korte termijn keuzes maken over hun toekomst: blijven, omschakelen, stoppen, of eventueel voor een andere optie kiezen.

Het samenspel van regelgeving en de keuzes van veehouders moet de komende 1-3 jaren z'n beslag krijgen. In een kort tijdsbestek moeten meldingen worden behandeld en vergunningen verleend, aangepast of ingetrokken. In het verlengde daarvan kan toezicht en handhaving verwacht worden op naleving van regels.

Kernboodschap

Een extra capaciteitsvraag dient zich aan bij vergunningverlening, in mindere mate bij toezicht en handhaving.

In het ITV-project(intensivering toezicht veehouderijen) is al geanticipeerd op de voorziene ontwikkeling in de veehouderij. Gemeenten hebben binnen het ITV-project de keuze gemaakt om stoppende bedrijven zoveel mogelijk in 2020 te bezoeken. Daarnaast zijn ook de bestuurlijke prioriteiten als ondermijning, leegstand, asbest en intrekken lege vergunningen in het ITV-project opgenomen.

Om aan de wettelijke verplichtingen (behandelen meldingen en vergunningaanvragen) te voldoen dient zich, met de kennis van nu, bij vergunningverlening een capaciteitsvraagstuk aan. Voor de jaren de 2019-2020-2021 wordt per jaar een extra capaciteitsvraag voorzien. Daartegenover staat voor de jaren 2022-2023-2024 een capaciteitsoverschot wordt voorzien.

Een mogelijk oplossingsrichting voor het capaciteitsvraagstuk bij de vergunningverlening is het spreiden van werkzaamheden. Dit is slechts mogelijk als daartoe bestuurlijke keuzes worden gemaakt en/of de provincie bereid is tot een vergaande beleidswijziging van de Verordening natuurbescherming. Uit de cijfermatige verkenning blijkt dat de capaciteitsvraag dan tot een aanvaardbaar niveau beperkt kan worden.

Toelichting

Mede onder druk van landelijke en provinciale regelgeving moeten de Brabantse veehouders keuzes maken over hun toekomst: blijven, omschakelen, stoppen, of eventueel voor een andere optie kiezen. De belangrijkste regelgeving die de veehouder tot een keuze dwingen zijn de volgende.

- Per 1 januari 2020 vervalt het landelijke gedoogbeleid ammoniak. De zogenaamde 'stoppers 2020' moeten hun bedrijf beëindigen of als ze doorgaan de stallen zodanig aanpassen dat voldaan wordt aan de maximale emissie van het Besluit emissiearme huisvesting. Hiervoor wordt de volgende capaciteit geraamd:
 - voor vergunningverlening en meldingen: 5640 uur overeenkomend met 4,2 fte voor de jaren 2019 en 2020 bij elkaar opgeteld;
 - voor toezicht en handhaving is in het ITV-project geanticipeerd op de stoppers 2020. Veel gemeenten hebben daarom de keuze gemaakt stoppende bedrijven zoveel mogelijk in 2020 te bezoeken.

De aantallen stoppers zijn gebaseerd op de gegevens zoals nu bekend bij de ODZOB en deze worden waar mogelijk nader gedetailleerd in samenwerking met de regiopartners.

- Uiterlijk 1 januari 2020 moeten veehouders die doorgaan een vergunningaanvraag ingediend hebben om de aanwezige verouderde stallen aan te passen aan de ammoniakereisen van de Verordening natuurbescherming Noord-Brabant. Hiervoor wordt de volgende capaciteit geraamd:
 - voor de jaren 2019-2020-2021 zal in totaal 43.320 besteed moeten worden aan vergunningverlening. Waarvan 10.830 uur in 2019 (8 fte), 27.942 uur in 2020 (16 fte) en 10.830 uur in 2021 (8 fte);
 - toezicht en handhaving is (nog) niet aan de orde.

- Per 15 augustus 2019 biedt de Saneringsregeling varkenshouderij de mogelijkheid voor varkenshouders om met subsidie het bedrijf te beëindigen. Hiervoor wordt de volgende capaciteit geraamd:
 - voor intrekken van vergunningen en advies aan RVO over de status van de vergunning (voldoet deze aan het Besluit emissiearme huisvesting) zal in 2019 en 2020 in totaal 1280 uur moeten worden besteed (bijna 1 fte);
 - Voor toezicht en handhaving wordt voorzien dat in voorkomende gevallen een bedrijfsbezoek moet worden uitgevoerd om na te gaan of de veehouderij feitelijk aan het Besluit emissiearme huisvesting voldoet. Dit wordt opgevangen in het ITV-project door de betreffende bedrijfsbezoeken naar voren te halen.
- Op 21 februari 2021 moeten de bestaande vergunningen van IPPC-veehouderijen zijn aangepast aan de Europese BBT-conclusies. Hiervoor wordt de volgende capaciteit geraamd:
 - voor het actualiseren van de vergunning zal in 2019 en 2020 in totaal 2862 uur nodig (ruim 2 fte);
 - toezicht en handhaving is (nog) niet aan de orde.

Ook op het thema asbest is een extra vraag naar capaciteit; zoals het behandelen van sloophoudingen en het toezicht en de handhaving daar op. Omdat dit geen inzet vanuit de agrarische expertise omvat maar vanuit andere taakvelden inzet vraagt wordt dat in deze notitie niet opgenomen.

Gevolgen voor toezicht en handhaving

Eind 2017/begin 2018 hebben 18 van de 21 gemeenten in samenwerking met de provincie besloten deel te nemen aan het ITV (intensivering toezicht veehouderijen) project. Ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld het bezoeken van de stoppers waren toen al bekend, veel gemeenten hebben dan ook de keuze gemaakt stoppende bedrijven zoveel mogelijk in 2020 te bezoeken. Daarnaast zijn ook de bestuurlijke prioriteiten als ondermijning, leegstand, asbest en intrekken lege vergunningen in het ITV-project opgenomen. Het ITV-project duurt 3 jaar, tot en met 2020. Op dit moment is het beeld dat het project invulling geeft aan de gezamenlijke (gemeentelijke) prioriteiten en met het accent op de stoppers in 2020, dit in lijn is met de ontwikkelingen die in beeld zijn. Mochten individuele opdrachtgevers andere wensen hebben kunnen we daar via de afzonderlijke werkprogramma's invulling aan geven.

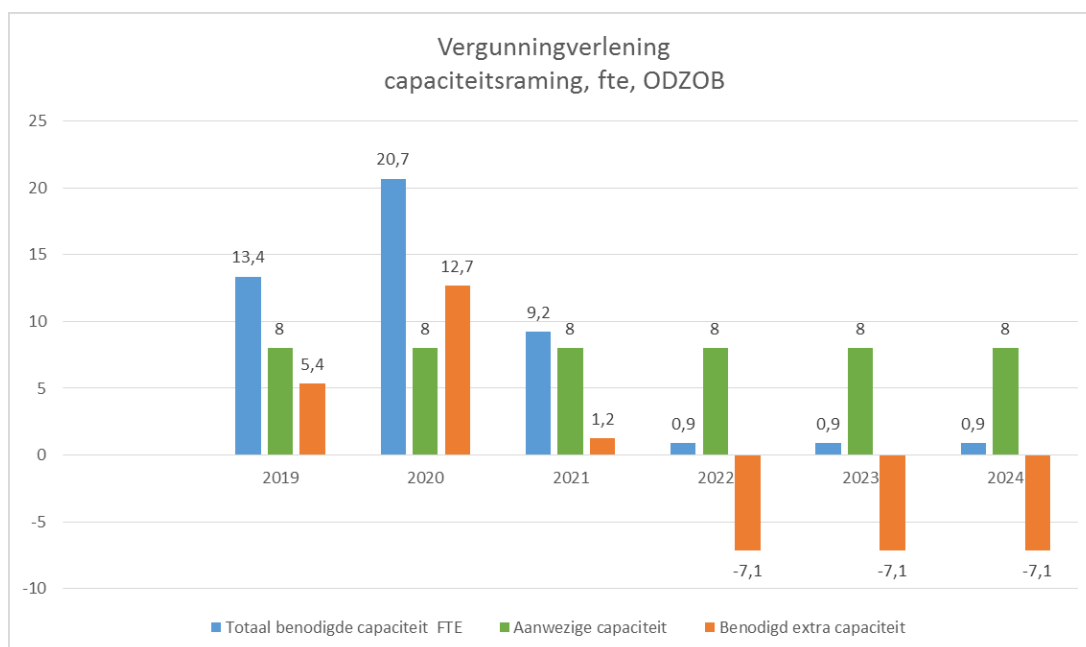
Voor de provinciale wetgeving is op dit moment door de provincie een keuze gemaakt om niet alle bedrijven te bezoeken vanuit hun bevoegdheid (Wet natuurbescherming-/ Verordening). In verband met de vorming van een nieuwe coalitie is de provincie op dit moment de gevolgen van de besluitvorming van 2017 rondom de Verordening in beeld aan het brengen. Wellicht kan dit uiteindelijk leiden tot nieuwe keuzes in het toezicht, op dit moment is hier nog geen zicht op hoe dat er uit gaat zien. Aandachtspunt hierbij is wel dat als de provincie andere keuzes maakt (en deze omvangrijk zijn) dit gevolgen heeft voor de realisatie van het ITV-project.

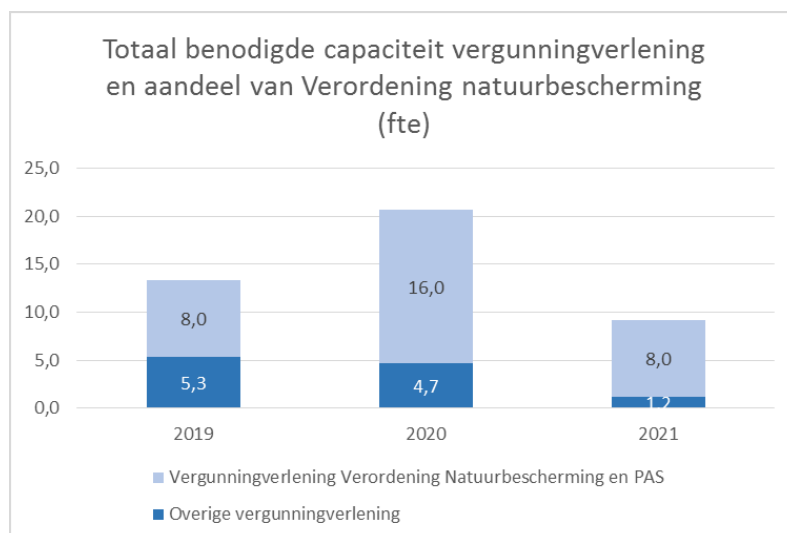
Gevolgen voor vergunningverlening

Bij vergunningverlening is er geen keuze. Meldingen en vergunningaanvragen moeten worden behandeld binnen een daarvoor geldende termijn. De figuur hieronder geeft inzicht in de mogelijke gevolgen van de relevante ontwikkelingen in de veehouderij voor de vergunningverlening. Het blijkt dat zich een capaciteitsprobleem aandient. Om aan de wettelijke verplichtingen (behandelen meldingen en vergunningaanvragen) te voldoen wordt:

- voor de jaren 2019-2020-2021 een capaciteitsvraag voorzien van ongeveer 5 fte in 2019, 13 fte in 2020 en 1 fte in 2021;
- voor de jaren 2022-2023-2024 een capaciteitsoverschot voorzien van ongeveer 7 fte. Bij deze raming is er vanuit gegaan dat het merendeel van de veehouderijen in de periode 2019 - 2021 het vergunningentraject doorloopt en de daaropvolgende jaren niet terugkomt met vergunningaanvragen. Dit betekent een forse afname van de 'reguliere' vergunningverlening wordt verwacht.

Gedurende de jaren 2019-2020-2021 zal het aantal Wabo-vergunningaanvragen vanwege het provinciaal natuurbeleid (Verordening natuurbescherming en de PAS) het grootste deel van de totaal benodigde capaciteit voor vergunningverlening beslaan; zie figuur hiernaast.

Mogelijkheden voor spreiding en effect

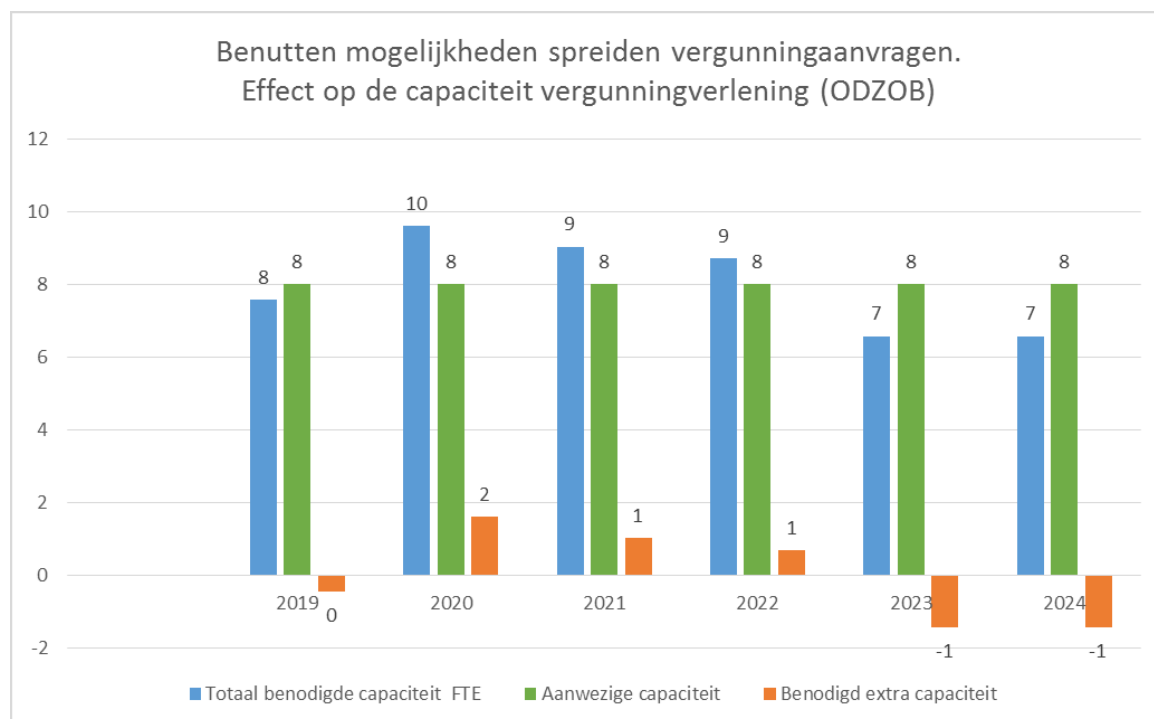
Een mogelijke oplossingsrichting voor het capaciteitsvraagstuk bij de vergunningverlening is het spreiden van werkzaamheden.

De ODZOB en regiogemeenten hebben mogelijkheden om de vergunningverlening te spreiden. Dit is slechts mogelijk als daartoe bestuurlijke keuzes worden gemaakt. Voorbeelden hiervan zijn:

- actieve implementatie van de BBT-conclusies voor IPPC-veehouderij uit te stellen van 2019 tot eind 2020. Het aanpassen van vergunningen wordt uitgevoerd in 2021 en 2022 (i.p.v. 2020);
- te kiezen voor een passieve aanpak van de stoppers 2020 (Besluit emissiearme huisvesting). Stoppende veehouders worden niet actief benaderd. Verzoeken om intrekkingen en vergunningaanvragen komen voort uit controlebezoeken vanuit het ITV project. Daardoor kan de behandeling zich verdelen over de jaren 2020 - 2022 (ipv. 2019 en 2020).

De provincie kan vergaande beleidswijziging van de Verordening natuurbescherming doorvoeren en daarbij rekening houden met een zodanige fasering dat vergunningverlening wordt verspreid over meerdere jaren. Het zal duidelijk zijn dat het beleid van de provincie de grootste doorwerking heeft op de capaciteitsvraag bij vergunningverlening. De Verordening natuurbescherming legt immers het grootste beslag op de vergunningverlening, zie de figuur op de vorige pagina.

Wanneer provincie en gemeenten onder andere besluiten om genoemde mogelijkheden te benutten, dan kan het capaciteitsvraagstuk beperkt worden tot 1 à 2 fte. Zie onderstaande figuur.

Vervolg/communicatie

De komende periode wordt het capaciteitsvraagstuk nader uitgewerkt. De Brabant brede BPO-notitie over de gevolgen van de ontwikkelingen in de veehouderij voor de omgevingsdiensten wordt opgesteld voor de bevoegde gezagen in Noord-Brabant.

De (ambtelijke) werkgroep van het Opdrachtgeversplatform (OGP) werkt voor de regio aan de mogelijke oplossingsrichtingen. Op een later moment in het jaar worden keuzes via het DB aan het AB voorgelegd.